

Kotihoitajien paloturvallisuuskoulutus

Koulutuksen sisältö ja tavoitteet

Riskien tunnistaminen kotihoidon
asiakaskäynnillä

Ongelma-asumisen ilmoitusvelvollisuus
(Pelastuslain 42 §)

**Tunnistan
asiakaskäynneillä
mahdolliset riskit
ja voim vaikuttaa
niiden ehkäisyyn ja
mahdollisiin
seurauksiin!**

Kotihoitajalla korvaamaton rooli erityisryhmien paloturvallisuuden parantamisessa

- Kotihoitajat kohtaavat erityisryhmien asukkaita heidän kotonaan
- Kotihoitajilla on mahdollisuus välittää paloturvallisuustietoa ja havainnoida mahdollisia riskejä
- **Sinä voit pelastaa, siksi paloturvallisuustieto on tärkeää**

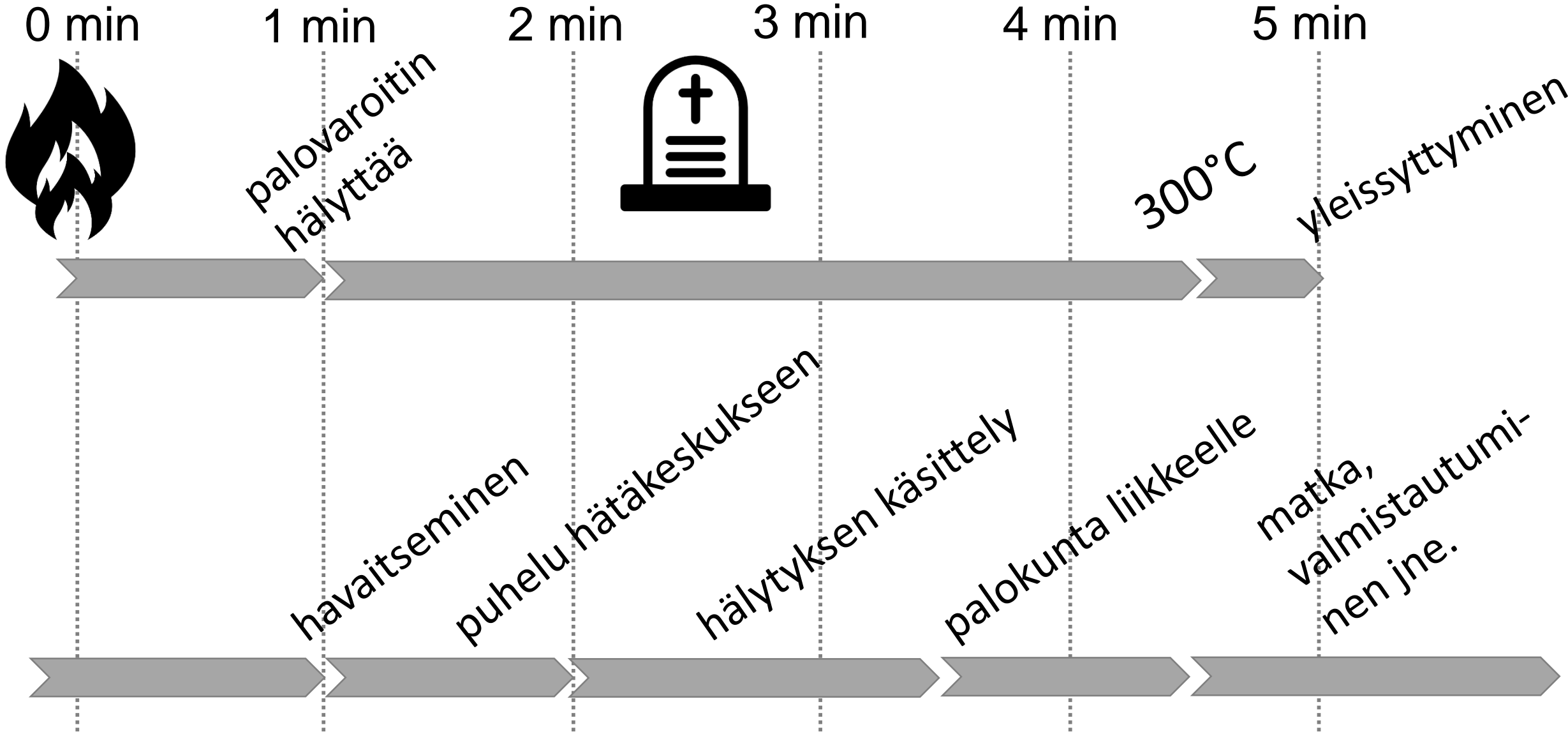

Tulipalon vaarallisuus

Palo kehittyy nopeasti

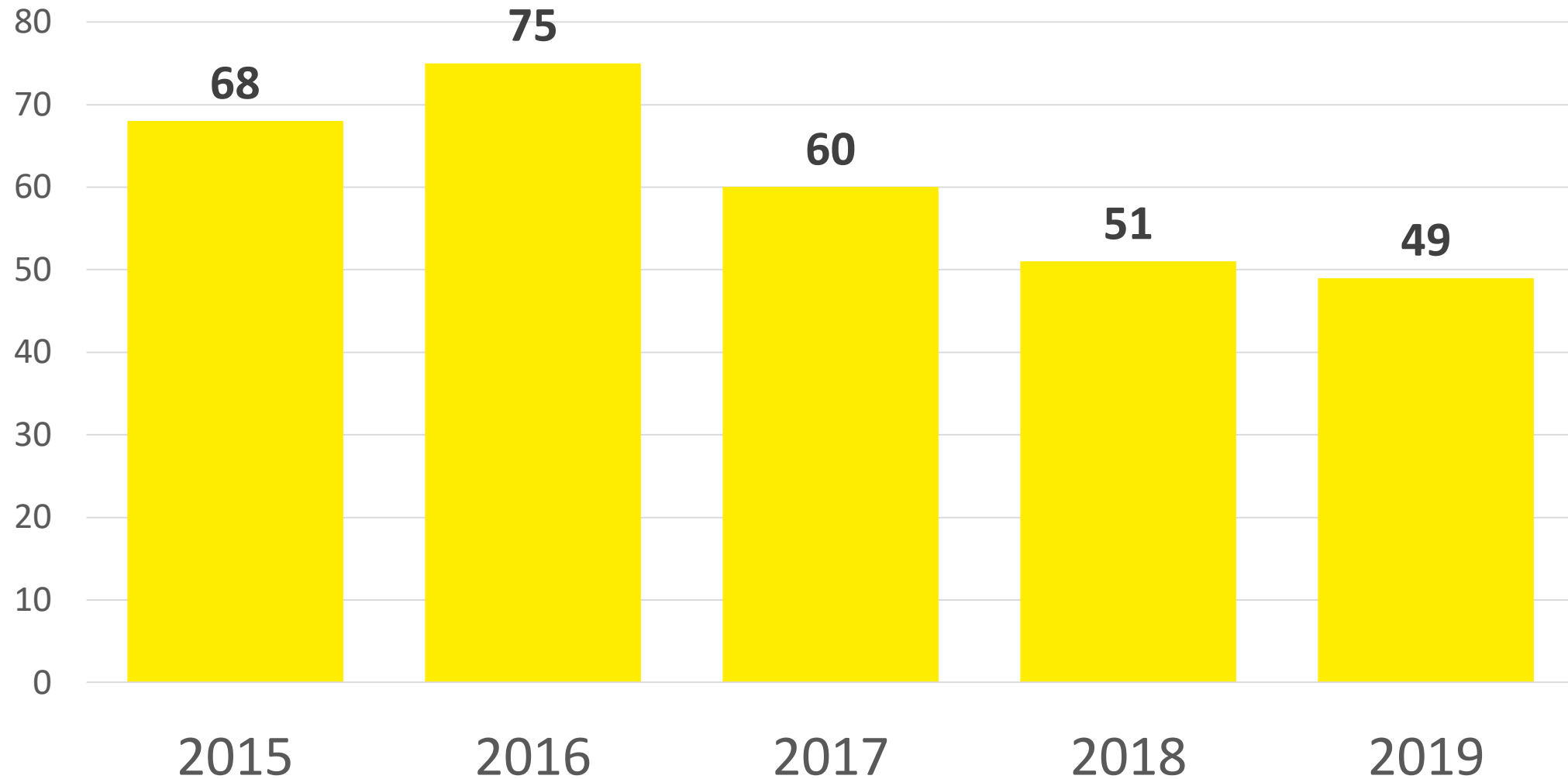

Ajan kuluminen avun saapumiseen

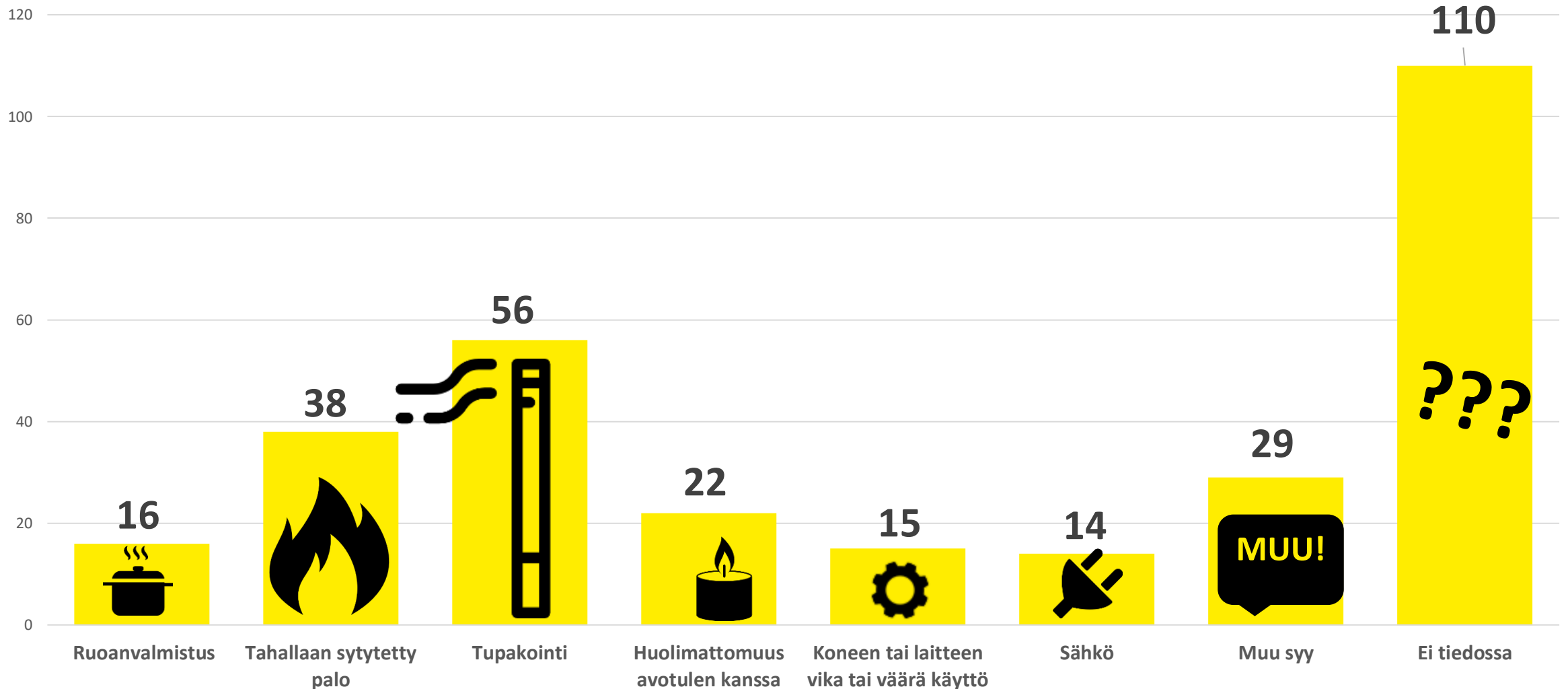

**Suomessa noin
50 palokuolemaa
vuodessa**

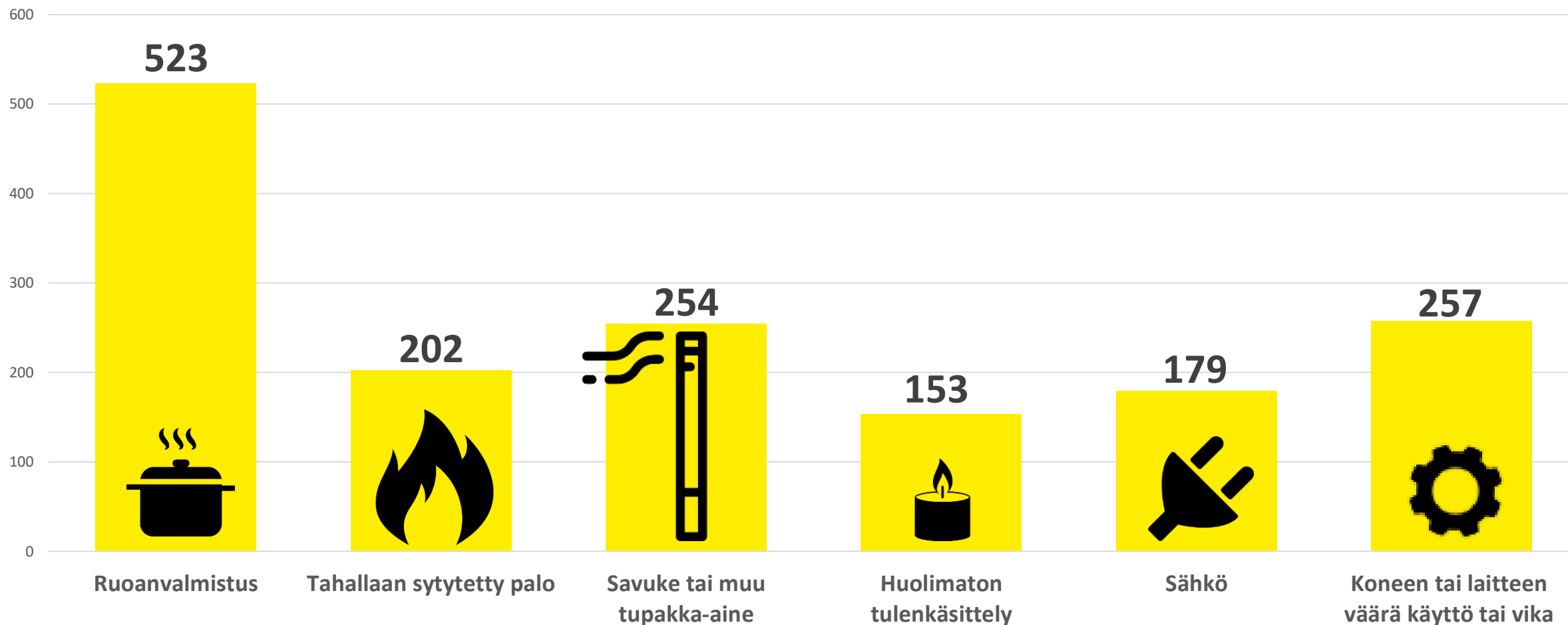
Palokuolemien lukumäärät vuosina 2015–2019

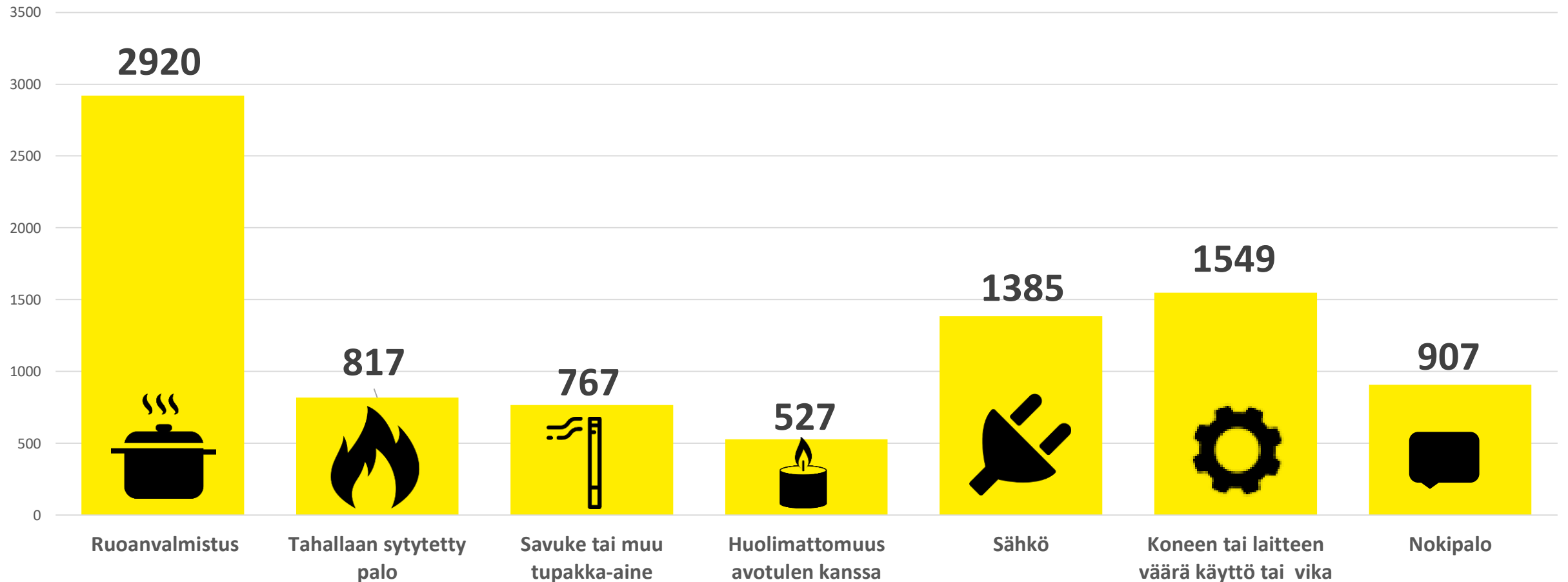
Palokuolemien lukumäärä syttymissyyn mukaan vuosina 2015–2019

Rakennuspaloissa- ja vaaroissa loukkaantuneiden lukumäärä yleisimpien syttymissyiden mukaan vuosina 2015–2019

Tulipalon syttymissyitä asunnoissa- ja vapaa-ajan asunnoissa vuosina 2015–2019

**Joka kolmannessa
kohtalokkaassa palossa puuttui
toimiva palovaroitin**

Paloriskiasukas ja riskien tunnistaminen

Tunnista kodin paloturvallisuusriskit

avotulen
huolimaton
käsittely

kotihappi

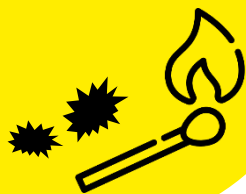
liesi ja
ruoanlaitto

muisti-
sairaus

palojäljet

päihteet
ja tupakointi

sauna

tavaran-
paljous

Huolimaton tulenkäsittely

- Tulen huolimaton käsittelyä on esimerkiksi kynttilöiden polttaminen vartioimatta tai sopimattomassa paikassa, ulkotulien polttaminen sisällä
- Tulen huolimaton käsittely voi johtua välinpitämättömyydestä tai tietämättömyydestä
- Avotuli ja muistisairaus voivat olla kohtalokas yhdistelmä

Lievissä tapauksissa kerro asukkaalle avotulen turvallisesta käytöstä ja suosittele esim. turvallisempien led-kynttilöiden käyttöä. Jos avotulta käsitellään räikeästi tai toistuvasti huolimattomasti tai huolimattomasti tulta käsittelevällä asukkaalla on muistisairaus, tee ilmoitus pelastusviranomaiselle.

Erään muistisairaan asunnon kynttilät

Liesi ja ruoanlaitto

- Lieden tulee olla siisti ja sen päällä tai läheisyydessä ei saa säilyttää mitään palavia materiaaleja (esim. patalaput, ruokapaketit, siivousvälineet)
- Rollaattorin tms. kahvat saattavat vahingossa kääntää liedennuppeja
- Muistisairas voi alkaa laittaa ruokaa ja unohtaa liedennäköille
- Liesivahti tunnistaa, jos liedennlämpötila nousee liian korkeaksi, jolloin se hälyttää ja tarvittaessa katkaisee liedestä sähköt ennen liesipalon syttymistä.

Havainnoi onko asukkaan liedellä palaneita tai sulaneita tavaroita. Kerro asukkaalle ja omaisille liesivahdista. Jos liesi ei ole käytössä, sulakkeen voi asukkaan luvalla ottaa pois päältä.

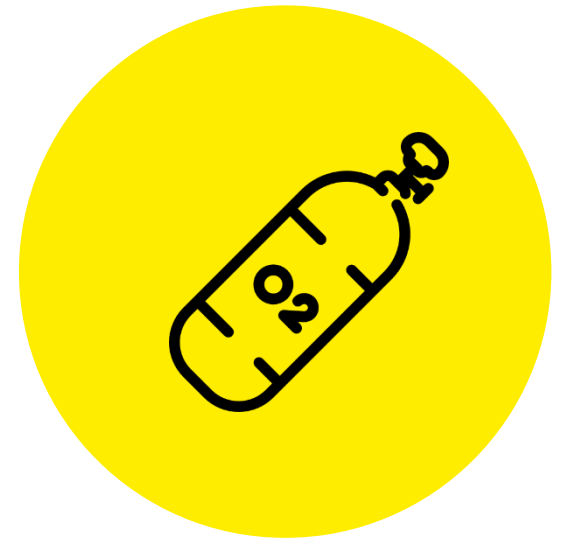
Lämpötiloja mittaava liesivahti.

Kotihappi

- Jo muutaman prosentin happipitoisuuden kasvu lisää tulipaloriskiä. → Esim. normaalioloissa harmittomat kipinät voivat sytyttää tulipalon tai normaalisti palamattomat materiaalit voivat syttyä palamaan
- Alueella, jossa happirikastus tapahtuu, ei missään nimessä saa tupakoida tai käyttää avotulta.
- Öljyt ja rasva vaarallinen yhdistelmä hapen kanssa. Niillä ei saa voidella hapen tai happirikastuuneen ilman kanssa käytettäviä laitteita.
- Hapen vaarallisuus on hyvä tiedostaa.

Kehota asukasta kertomaan kotihapesta isännöitsijälle ja ilmoittamaan siitä, esim. asunnon sisäovessa.

Muistisairaus

- Muistisairaus lisää tulipalojen riskiä
 - esim. liesi unohtuu päälle tai ei muisteta miten kynttilöiden kanssa toimitaan.
- Muistisairas ei välttämättä muista, miten onnettomuustilanteessa tulee toimia
- Turvallisuusteknologiasta voi olla apua muistisairaalle
 - esim. liesivahti mahdollistaa myös muistisairaalle itsenäisen ruoanlaiton
 - apuvälineisiin kannattaa totutella jo sairauden varhaisessa vaiheessa, jotta niiden käyttö tulee tutuksi
- Hoitamaton muistisairas erityisessä vaarassa

Seuraa asukkaan muistin tilaa. Keskustele apuvälineistä esim. omaisten kanssa.

Lisätietoja:

- [Milloin muistioireista tulisi huolestua ja hakeutua lääkäriin?](#) (Muistiliitto)
- [Paloturvallisuus ja muistisairaus](#)

Päihteet ja tupakointi

- Noin 70% palokuolemien uhreista on alkoholin tai muiden päihteiden vaikutuksen alaisena
- Tupakointi on palokuolemien yleisin syy
- Tupakka sytyttää paloja, jos putoaa esimerkiksi sohvalle tai vuoteeseen
- Tupakoinnista on syytä huolestua, jos löytyy palojälkiä

Jos asukas polttaa esim. vuoteessa, kehota häntä tupakoimaan turvallisemmassa paikassa kuten ulkona, parvekkeella tai sisällä pöydän ääressä. Jos asunnosta löytyy palojälkiä, tee ilmoitus pelastusviranomaiselle.

Palojäljet

- Palojäljet aiheutuvat esim. tupakoinnista tai huolimattomasta avotulen käsittelystä
- Palojäljet ovat selvä hälytysmerkki

Jos havaitset palojälkiä, tee ilmoitus pelastusviranomaiselle.

Sauna

- Aina ennen saunan lämmittämistä tulee tarkastaa, että saunassa ei ole mitään, mikä voisi syttyä
- Saunan kaiteiden on oltava tukevat ja asianmukaiset

Jos saunaa käytetään lähinnä pyykinkuivatukseen tai varastointiin, voi asukkaan kanssa sopia, että sulake otetaan pois päältä.

Tavaranpaljous

- Tavaranpaljous ja epäjärjestys lisäävät palokuormaa sekä vaikeuttavat poistumista ja pelastustehtäviä mahdollisessa onnettomuustilanteessa.

Tavaranpaljous

1

2

3

4

5

6

7

8

9

Tavaranpaljous

- Tavaroita pursuavan ja epäsiistin kodin taustalla voi olla keräilypakko. Keräilypakkoa ei pidä sekoittaa tavalliseen keräilyyn.
- Keräilypakolla ei ole vielä tautiluokitusta.
- 75 %:lla psykiatrinen rinnakkaishäiriö: masennus, ahdistuneisuushäiriö tai ADD
- Keräilypakko voi pahentua iän myötä.
- Keräilyn taustalla voi olla myös esim. masennus.

Arvio tilanne Clutter Image Ratingin avulla. Jos tilanne muistuttaa kuvaa 5 tai siitä ylöspäin, tee ilmoitus pelastusviranomaiselle.

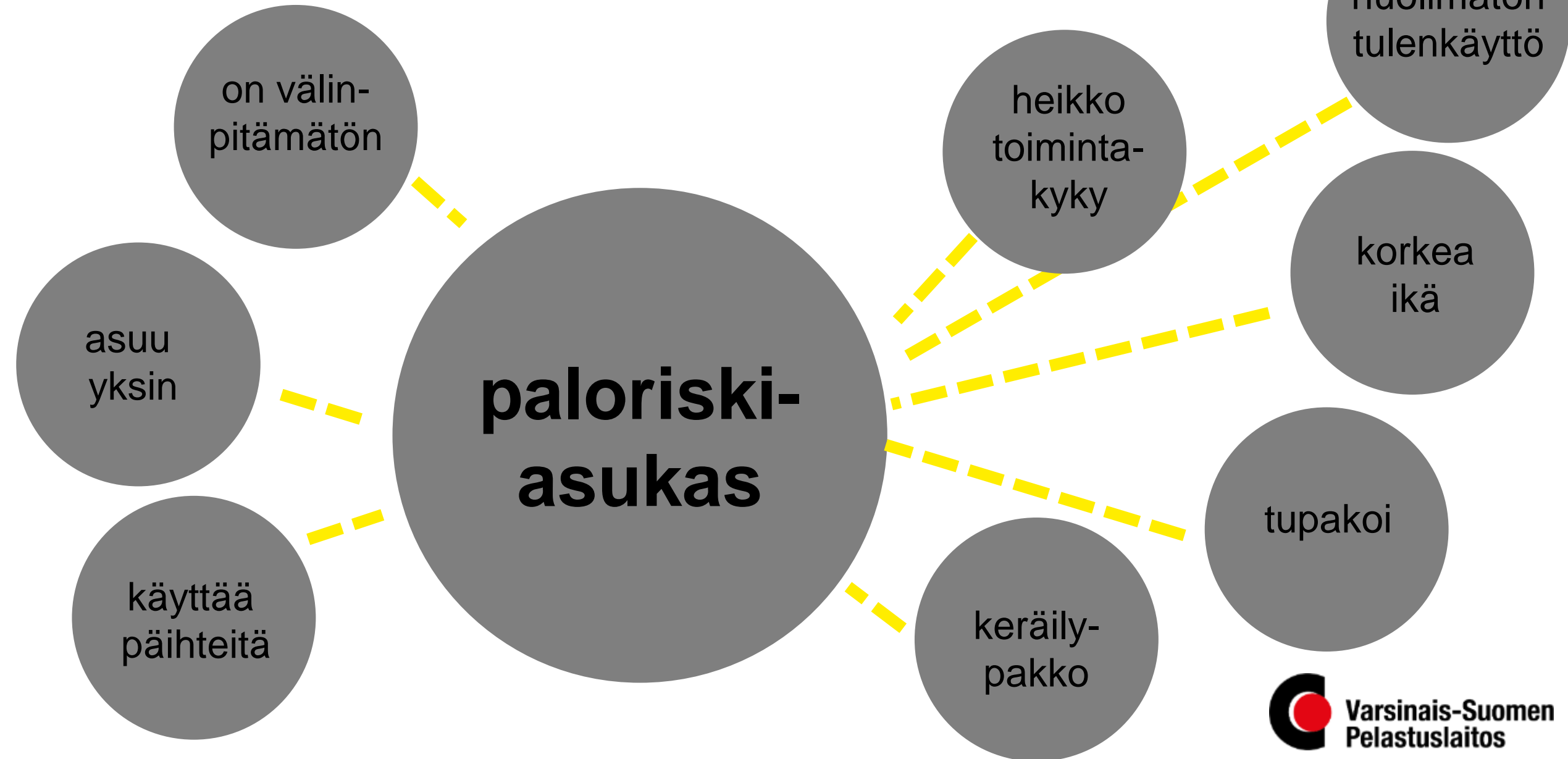

Paloriskiasukas

- Termillä tarkoitetaan henkilöä, jonka riski aiheuttaa tulipalo ja joutua tulipalon uhriksi omassa kodissa on kasvanut
- Vaaraa aiheutuu myös muille: kerros- tai rivitalossa asuva paloriskiasukas vaarantaa naapurien hengen
- Usein taustalla monia ongelmia ja riskitekijöitä
- Pelastusviranomaisten vaikea tavoittaa paloriskiasukkaita, minkä takia muiden viranomaisten tekemät ilmoitukset äärimmäisen tärkeitä

Paloriskiasukas = monen riskin summa

Tarkistuslista kotihoitajalle

Tarkista, ettei liedellä ole mitään palavia materiaaleja

Tarkista, ettei asunnossa ole tupakan tai avotulen aiheuttamia palojälkiä

Tarkista, ettei saunassa kuivateta vaatteita kiukaan päällä

Tarkista, ettei asunnossa ole liikaa tavaraa, joka estää normaalin liikkumisen

Tarkista, ettei asunnossa ole vaarallisia sähköjohtoviritelmiä tai rikkiäisiä sähkölaitteita

Tarkista, että asukkaalla on toimiva palovaroitin!

Ilmoitusvelvollisuus

Pelastuslain 42 §

”Jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle.

Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.”

A close-up photograph of a person's hands writing on a white document. The person is wearing a light blue long-sleeved shirt. They are holding a black and silver pen in their right hand, which is positioned over the document. Their left hand is resting on the document to the right. The background is blurred, showing more of the person's shirt and the document.

Milloin tehdään ilmoitus?

- Kun havaitset palovaaran tai onnettomuusriskin
- Oma arvio: jos tuntuu, että ilmoitusvelvollisuus täyttyy, tee ilmoitus

Ei ilmoitusta

Asukas polttaa
tupakkaa
parvekkeella ja
sisällä ja tumpkaa
vesilasiin.
Asunnossa ei ole
palojälkiä.

Ilmoitus

Asukas polttaa
sisällä ja matoissa
ja petivaatteissa on
palojälkiä.

Miten ilmoitus tehdään

- Pelastustoimen verkkosivuilta löytyy lomake
- <https://pelastustoimi.fi/asiointi/lomakkeet/ilmoitus-ilmeinen-palonvaara>
- Muista, että salassapitosäännökset eivät estä ilmoituksen tekemistä.

Eerik Virtanen
Palotarkastaja

Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Riskienhallintapalvelut
Kaakelitehtaankatu 4, 24260 Salo
050 4319538
eerik.virtanen@varha.fi

pelastustoimi.fi/varsinais-suomi/

Kiitos!

